

УДК 657.372.12: 336.226.12

**ПОДАТОК НА ПРИБУТОК: ОСНОВНІ ПРИНЦИПИ
ВИЗНАЧЕННЯ ОБ'ЄКТА ОПОДАТКУВАННЯ****Назарова Г.Б., к.е.н.***Центральноукраїнський національний технічний університет м. Кропивницький*

У статті зазначено основні етапи визначення об'єкта оподаткування податком на прибуток в Україні. Розкрито механізм визначення об'єкта оподаткування податком на прибуток відповідно до вимог діючого законодавства. Визначено, що поняття «податкового обліку» для податку на прибуток для платників податку на прибуток, у яких річний дохід більше 20 мільйонів грн., залишилося досить актуальною, так як фінансовий результат за даними бухгалтерського обліку коригується на різниці, які збільшують або зменшують об'єкт оподаткування податком на прибуток. На підставі узагальнення основних вимог Податкового кодексу України, визначені різниці, які зменшують або збільшують фінансовий результат до оподаткування, а саме: при нарахуванні амортизації необоротних активів, при формуванні резервів (забезпечень), при здійсненні фінансових операцій. У цьому контексті запропоновано форму податкової декларації з податку на прибуток, яка враховує основні принципи оподаткування податком на прибуток відповідно до діючого законодавства.

Ключеві слова: об'єкт оподаткування, податок на прибуток, податкова декларація, різниці, фінансовий результат

UDC 657.372.12: 336.226.12

**PROFIT TAX: MAIN GUIDELINES OF THE OBJECT
OF TAXATION DEFINITION****Nazarova G., PhD in Economics***Central Ukrainian National Technical University Kropyvnytsky*

The article contains background of the object of taxation by profit tax in Ukraine. Arrangement of the profit tax item of taxation is developed according to applicable legislation. It is determined that concept «taxation management» for profit tax payers whose annual income is more than 20 million hryvnias remains sufficiently essential as financial result according to accounting records are corrected to variance which reduce or increase object of taxation by profit tax. On the ground of the main requirements of Tax Code of Ukraine, the variances which reduce or increase financial result before taxation are designated, namely: while depreciating capital assets in setting up reserves during financial transactions implementation.

In view of this profit tax statement form is proposed which takes into account the main guidelines of taxation by profit tax according to applicable legislation.

Keywords: object of taxation, profit tax, tax statement, variances, financial result.

© Назарова Г.Б., к.е.н. 2017

Актуальність проблеми. Податок на прибуток підприємств – одна з найрозвиненіших форм оподаткування, яка має багатовікову історію. Цей податок є платою з боку виробництва за сприятливі умови господарювання, тобто вилучаючи частину доходів юридичних осіб, держава гарантує їм ефективніше використання капіталу, що залишається в їх розпорядженні. Податок на прибуток за своєю економічною сутністю є прямим податком. Його розмір прямо залежить від розміру прибутку платника. Тому його вплив на результати господарської діяльності досить істотний [2, с. 184]. Оподаткування прибутку здійснюється за допомогою відповідного механізму, який характеризується як система спеціально розроблених і законодавчо закріплених форм і методів оподаткування юридичних осіб. На сьогодні недостатньо досліджені питання щодо об'єкту оподаткування податком на прибуток, порядку податкового декларування податку на прибуток.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання узгодження бухгалтерського та податкового обліку податку на прибуток останнім часом досліджували Л.Г. Ловінська, В.Є. Тредіт, Т. Шустваль, І. Чалий та інші. Так, Л. Г. Ловінська, яка вважає, що «визначення об'єкта оподаткування податком на прибуток має ґрунтуватися на принципах оцінки об'єктів бухгалтерського обліку відповідно до його стандартів, паралельно з обчисленням податкових різниць, які являють собою відхилення в оцінці витрат, доходів, активів і зобов'язань із метою складання податкової декларації, що процедурно прояснюватиме порядок формування кожного виду таких різниць» [3, с. 36].

В.Є. Тредіт зазначила, що механізм оподаткування податком на прибуток зазначив суттєвих змін, які покликані на зближення податкового і бухгалтерського обліку, а також спрощення облікових процедур. Об'єкт оподаткування податком на прибуток підлягає визначенню на підставі даних бухгалтерського обліку шляхом коригування фінансового результату до оподаткування, визначеного у фінансовій звітності, на різниці, які збільшують або зменшують фінансовий результат до оподаткування. У цілому введені зміни у частині реформування форм податкової звітності з цього податку, зменшенню витрат ресурсів платниками податків на формування такої звітності [7, с. 41].

Т. Шустваль вказує, що розрахунок об'єкта обкладання податком на прибуток за правилами бухгалтерського обліку з подальшим коригуванням на різниці, передбачені ПКУ, а також відміна майже всіх прибуткових пільг [8, с. 52]. І. Чалий зауважує, що провадженням «податкової реформи» робота бухгалтерів – у частині бухгалтерського обліку податку на прибуток – напевно стане менше. Наскільки життєздатною буде нова система оподаткування покаже практика [9, с. 16].

Однак визначення об'єкта оподаткування ведеться на підставі податкового законодавства, яке не відповідає даним бухгалтерського обліку та потребує окремого визначення податкових різниць, що спонукає до подальших досліджень в напрямку гармонізації податкового та бухгалтерського обліку податку на прибуток.

Метою роботи є дослідження сучасного стану розрахунку об'єкта оподаткування податку на прибуток та виявлення шляхів удосконалення податкової звітності з податку на прибуток.

Викладення основного матеріалу дослідження. В Україні податок на прибуток підприємств почали застосовувати з 1991 року, закріпився, як основний вид прямого податку з юридичних осіб на підставі Закону України «Про оподаткування прибутку підприємств» з 1995 року. Відповідний фінансово-правовий акт неодноразово змінювався, така нестабільність нормативно-правової бази негативно вплинула на діяльність підприємств [1, с.98]. Сьогодні набирають чинності нові правила обкладення податком на прибуток, встановлені у розділі III ПКУ, що мають на меті стабілізувати процес оподаткування суб'єктів господарювання [2, с. 184].

Досвід України у створенні системи оподаткування прибутку (доходу) свідчить про брак чіткої державної концепції податкової політики. Протягом 1991-1997 рр. неодноразово змінювався об'єкт оподаткування. У цей період об'єктами оподаткування послідовно були: 1991р. – прибуток, 1992 р. – валовий дохід, 1993 р. (перший квартал) – прибуток, 1993 (з другого кварталу) – 1994рр. – валовий дохід, 1995-1997рр. (до 1 липня) – прибуток, що визначався коригуванням балансового прибутку, з 1 липня 1997р. – прибуток, що визначався через коригування валового доходу. Непослідовність у визначенні об'єкта оподаткування, часті суттєві зміни методики його розрахунку

створювали значні труднощі для платників податків і справили негативний вплив на розвиток підприємницької діяльності в цілому [6].

З 1 січня 2015 р. введено в дію Податковий кодекс України, який взагалі ліквідує поняття «податковий облік» для податку на прибуток, а весь облік віднині буде виключно за правилами бухгалтерського обліку (згідно національних чи міжнародних стандартів бухгалтерського обліку та звітності). Відповідно до ст.134.1.1 ПКУ встановлено, що для великих платників податку на прибуток (річний обсяг за минулий рік за вирахуванням ПДВ більше 20 млн. грн.) встановлюється необхідність ще розраховувати так звані «податкові коригування» та на відповідні суми коригувати свій бухгалтерський фінансовий результат з метою оподаткування. Невеликі підприємства з 01 січня 2015 р. сплачують податок прибуток з суми бухгалтерського прибутку, а великі підприємства – сплачують податок на прибуток, що сформований за даними бухгалтерського обліку, який скоригований на різниці.

Відповідно до ст. 134 ПКУ об'єктом оподаткування є: прибуток із джерелом походження з України та за її межами, який визначається шляхом коригування (збільшення або зменшення) фінансового результату до оподаткування (прибутку або збитку), визначеного у фінансовій звітності підприємства відповідно до національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку або міжнародних стандартів фінансової звітності, на різниці, які виникають.

При здійсненні коригування шляхом збільшення фінансового результату до оподаткування, то в цьому разі відбувається:

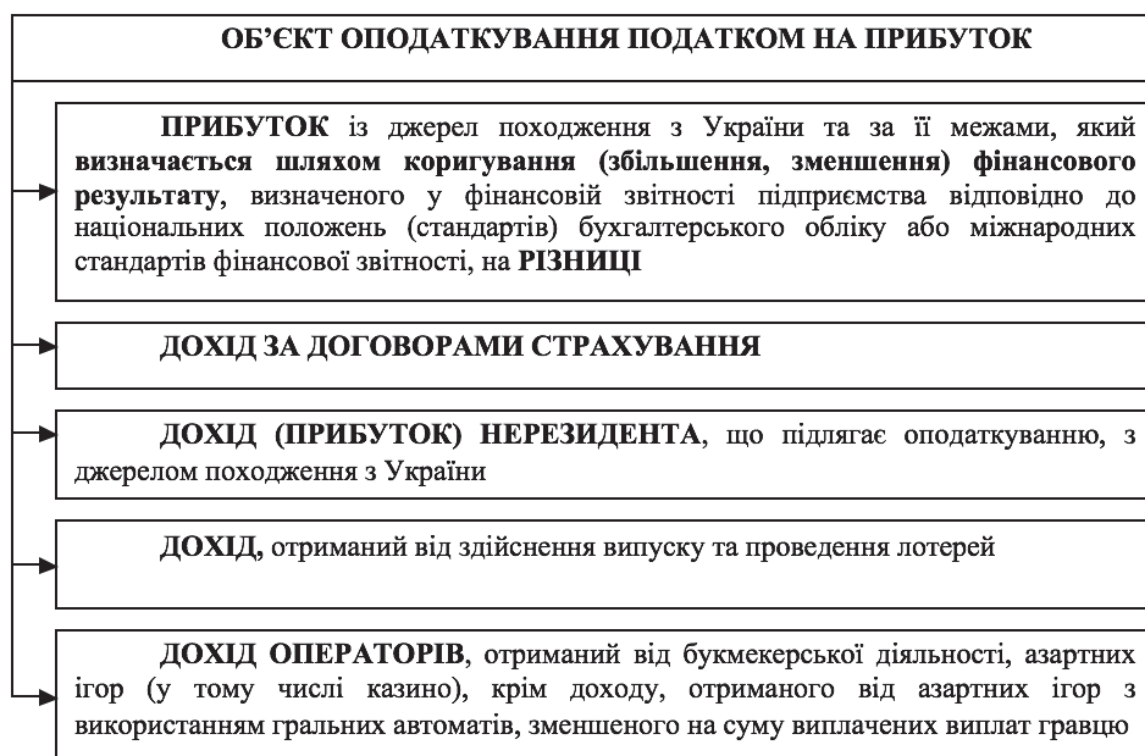
- зменшення від'ємного значення фінансового результату до оподаткування (збитку);
- збільшення позитивного значення фінансового результату до оподаткування (прибутку).

При здійсненні коригування шляхом зменшення фінансового результату до оподаткування, то в цьому разі відбувається:

- збільшення від'ємного значення фінансового результату до оподаткування (збитку);
- зменшення позитивного значення фінансового результату до оподаткування (прибутку).

Для платників податку, у яких річний дохід від будь-якої діяльності (за вирахуванням непрямих податків), визначений за правилами бухгалтерського обліку за останній річний звітний (податковий) період не перевищує двадцяти мільйонів гривень, об'єкт оподаткування може визначатися без коригування фінансового результату до оподаткування на усі різниці (крім від'ємного значення об'єкта оподаткування минулих податкових (звітних) років).

Об'єкт оподаткування податком на прибуток схематично представлено на рис. 1.

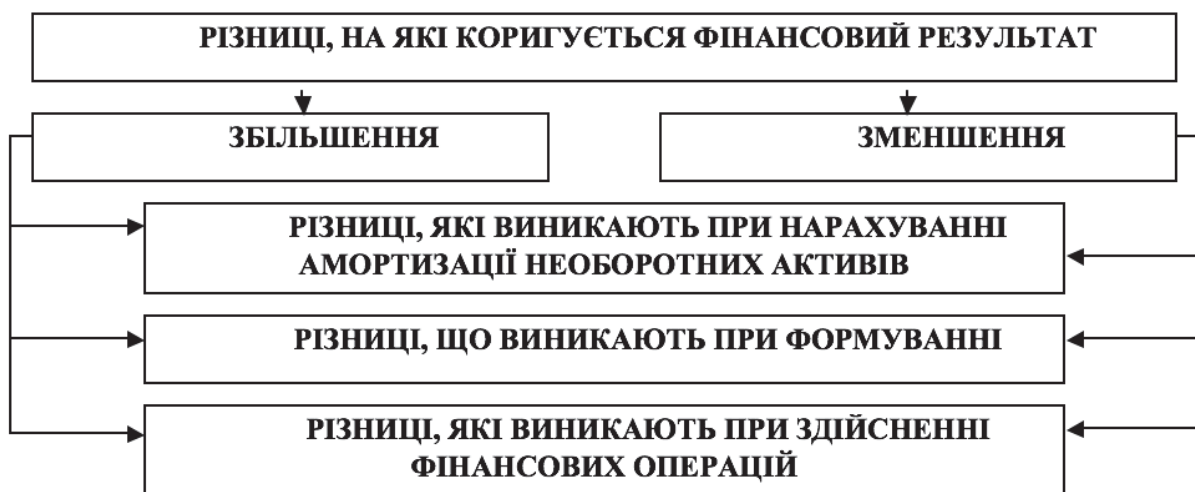
*Рис. 1. Об'єкт оподаткування податком на прибуток підприємств
Джерело: [5]*

Платник податку, у якого річний дохід (за вирахуванням непрямих податків), визначений за правилами бухгалтерського обліку за останній річний звітний (податковий) період не перевищує двадцяти мільйонів гривень, має право прийняти рішення про незастосування коригувань фінансового результату до оподаткування на усі різниці (крім від'ємного значення об'єкта оподаткування минулих податкових (звітних) років), не більше одного разу протягом безперервної сукупності років в кожному з яких виконується цей критерій щодо розміру доходу.

Про прийняте рішення платник податку зазначає у податковій

звітності з цього податку, що подається за перший рік в такій безперервній сукупності років. В подальші роки такої сукупності коригування фінансового результату також не застосовуються (крім від'ємного значення об'єкта оподаткування минулих податкових (звітних) років). Річний дохід від будь-якої діяльності включає дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг), інші операційні доходи, фінансові доходи та інші доходи.

Різниці, які збільшують або зменшують фінансовий результат поділено на три основні групи, що представлено схематично на рис. 2.

*Рис. 2. Види різниць, на які коригується фінансовий результат платників податку на прибуток
Джерело: [5]*

Різниці, які виникають при нарахуванні амортизації необоротних активів, схематично представлено на рис. 3.

Різниці, що виникають при формуванні резервів (забезпечень), схематично представлені на рис. 4.

Що стосується різниць забезпечення для відшкодування наступних (майбутніх) витрат, то фінансовий результат збільшують на суму витрат на створення забезпечень (резервів) для відшкодування наступних (майбутніх) витрат (крім забезпечення (резерву) витрат на оплату відпусток працівникам, інших виплат, пов'язаних з оплатою праці, та витрат на сплату єдиного соціального внеску, що нараховується на такі виплати) відповідно до національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку або міжнародних стандартів фінансової звітності;

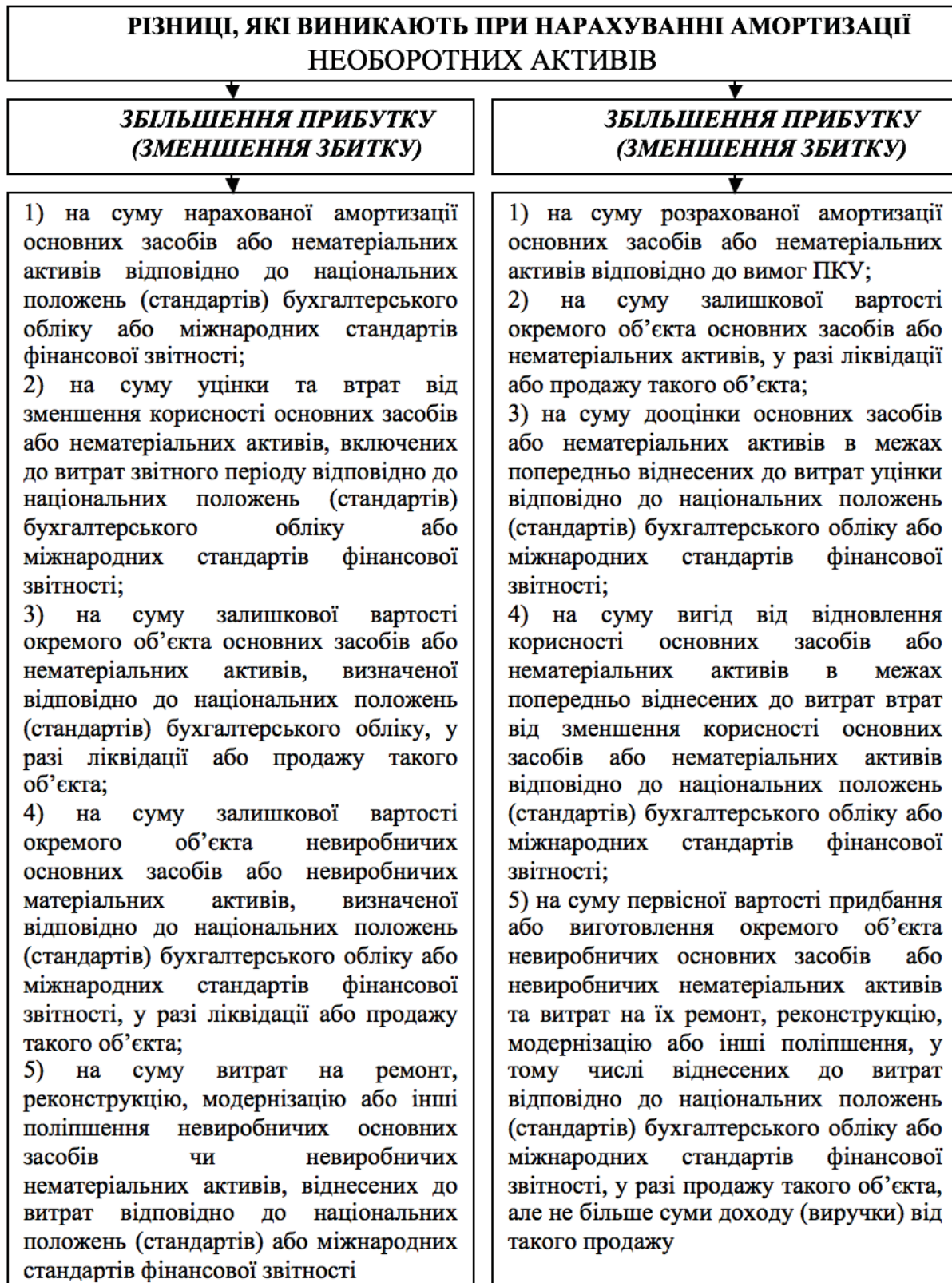
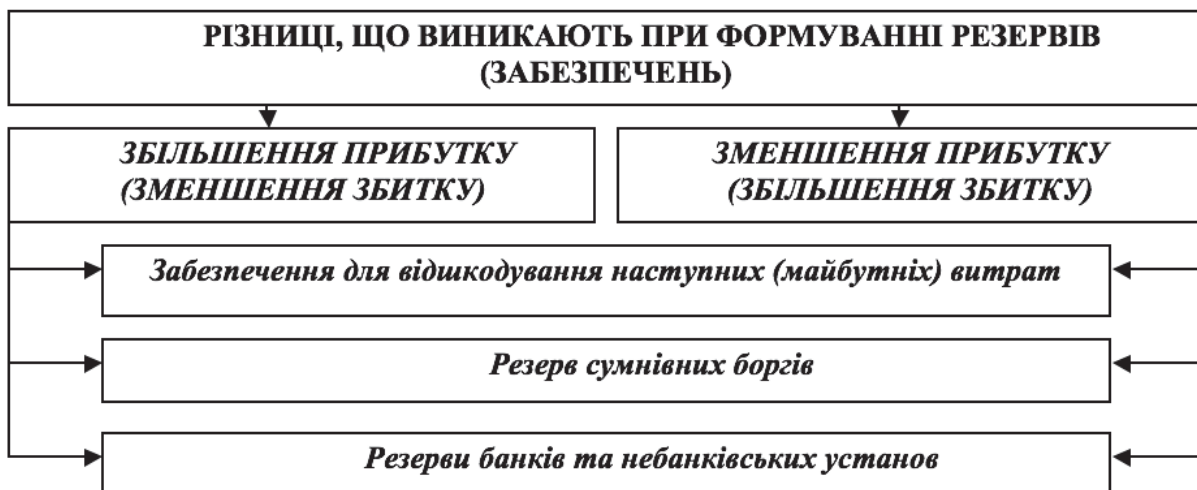

Рис. 3. Різниця, які виникають при нарахуванні амортизації необоротних активів
Джерело: [5]

зменшують на суму використання створених забезпечень (резервів) витрат (крім забезпечення (резерву) витрат на оплату відпусток працівникам, інших виплат, пов'язаних з оплатою праці, та витрат на

сплату єдиного соціального внеску, що нараховується на такі виплати) сформованого відповідно до національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку або міжнародних стандартів фінансової звітності; на суму коригування (зменшення) забезпечень (резервів) для відшкодування наступних (майбутніх) витрат (крім забезпечення (резерву) витрат на оплату відпусток працівникам, інших виплат, пов'язаних з оплатою праці, та витрат на сплату єдиного соціального внеску, що нараховується на такі виплати), на яку збільшився фінансовий результат до оподаткування відповідно до національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку або міжнародних стандартів фінансової звітності.

*Рис. 4. Різниці, що виникають при формуванні резервів (забезпечень)
Джерело: [5]*

Різниці, що виникають при формуванні резервів сумнівних боргів, то фінансовий результат збільшують на суму витратна формування резерву сумнівних боргів відповідно до національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку або міжнародних стандартів фінансової звітності, на суму витрат від списання дебіторської заборгованості понад суми резерву сумнівних боргів; зменшують на суму коригування (зменшення) резерву сумнівних боргів, на яку збільшився фінансовий результат до оподаткування відповідно до національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку або міжнародних стандартів фінансової звітності, на суму списаної дебіторської заборгованості (у тому числі на рахунок створеного резерву), яка є безнадійною.

При формуванні резервів банків та небанківських установ фінансові результати збільшуються на суму перевищення розміру резерву станом на кінець податкового (звітного) періоду, над лімітом 25% (на період з

01.01.2016 р. до 31.12.2018 р.) з сукупної балансової вартості активів, знецінення яких визначається шляхом формування резерву, збільшеної на суму резерву за такими активами за звітний період)коригування фінансового результату не здійснюється у розмірі зазначеного перевищення резерву, що виникло у попередніх звітних (податкових) періодах), на суму використання резерву для списання (відшкодування) активу, який не відповідає ознакам безнадійної заборгованості, крім суми, що списується за рахунок резерву, на яку збільшувався фінансовий результат до оподаткування у зв'язку з перевищенням над лімітом; зменшуються на суму списання активу, який відповідає ознакам безнадійної заборгованості, у розмірі, що відшкодовується за рахунок тієї частини резерву, на яку збільшувався фінансовий результат до оподаткування у зв'язку з перевищенням над лімітом, на суму списання у попередніх звітних періодах активу, який у звітному періоді набув ознак безнадійної заборгованості, на суму зменшення витрат від розформування (зменшення) тієї частини резерву, на яку збільшувався фінансовий результат до оподаткування у зв'язку з перевищенням над лімітом, на суму доходів (зменшення витрат) від погашення раніше списаної за рахунок резерву безнадійної заборгованості

Банки та небанківські фінансові установи, крім страхових компаній, недержавних пенсійних фондів, корпоративних інвестиційних фондів та адміністраторів недержавних пенсійних фондів, визнають для оподаткування резерв, сформований у зв'язку із знеціненням (зменшенням корисності) активів згідно з вимогами міжнародних стандартів фінансової звітності.

Використання резерву у зв'язку із припиненням визнання активу згідно з вимогами міжнародних стандартів фінансової звітності не змінює фінансовий результат до оподаткування, крім встановлених законодавством різниць.

Коригування фінансового результату до оподаткування у зв'язку із створенням та використанням банками та небанківськими фінансовими установами резервів (забезпечень), у тому числі за наданими зобов'язаннями з кредитування, гарантіями, поручительствами, акредитивами здійснюється як коригування різниць – забезпечення для відшкодування наступних (майбутніх) витрат.

Різниці, що виникають при здійсненні фінансових операцій передбачені ст. 140 ПКУ, узагальнено у таблицях 1 і 2.

Таблиця 1 - Різниці, що виникають при здійсненні фінансових операцій, збільшують прибуток (зменшують збитки)

№ п/п	Різниці, що виникають при здійсненні фінансових операцій, що збільшують прибуток (зменшують збиток)	Примітки
1	на суму перевищення нарахованих у бухгалтерському обліку процентів за кредитами, позиками, депозитами, операціями РЕПО, зобов'язання за договорами фінансового лізингу та іншими запозиченнями незалежно від їх юридичного оформлення над 50 % суми фінансового результату до оподаткування, фінансових витрат та суми амортизаційних відрахувань за даними фінансової звітності звітного податкового періоду, в якому здійснюється нарахування таких процентів	це коригування стосується платника податку, у якого сума боргових зобов'язань, що виникли за операціями з пов'язаними особами – нерезидентами, перевищує суму власного капіталу більш ніж в 3,5 рази (для фінансових установ та компаній, що займаються виключно лізинговою діяльністю, більш ніж в 10 разів). При цьому сума боргових зобов'язань та власного капіталу визначається як середнє арифметичне значення на початок та кінець звітного податкового періоду з урахуванням процентів
2	на суму перевищення ціни, визначеної за принципом «витягнутої руки», над договірною (контрактною) вартістю реалізованих товарів (робіт, послуг) при здійсненні контрольованих операцій у випадках, визначених ст. 39 ПКУ за результатами податкового (звітного) року	
3	на суму перевищення договірної (контрактної) вартості придбаних товарів (робіт, послуг) над ціною, визначеною за принципом «витягнутої руки» при здійсненні контрольованих операцій у випадках, визначених ст. 39 ПКУ за результатами податкового (звітного) року	
4	на суму втрат від інвестицій в асоційовані, дочірні та спільні підприємства , розрахованих за методом участі в капіталі або методом пропорційної консолідації	
5	на суму 30 % вартості товарів, у тому числі необоротних активів, робіт та послуг (крім процентів за борговими зобов'язаннями за операціями з пов'язаними особами і роялті на користь нерезидента та операцій, які визнані контрольованими відповідно до ст. 39 ПКУ), придбаних у: <ul style="list-style-type: none"> ➤ неприбуткових організацій, внесених до Реєстру неприбуткових установ та організацій (крім випадків, коли сума вартості товарів (необоротних активів, робіт, послуг), придбаних у таких організацій, сукупно протягом звітного (податкового) року не перевищує 25 розмірів мінімальної заробітної плати станом на 01 січня звітного року, крім бюджетних установ і 	Вимоги цього підпункту можуть не застосовуватися платником податку, якщо: <ul style="list-style-type: none"> ➤ операція є контрольованою та платник податку на прибуток коригує фінансовий результат на розмір різниці між вартістю придбання та вартістю, визначеною з рівня ціни, визначеної за принципом «витягнутої руки»; ➤ або операція не є контрольованою та сума таких витрат підтверджується платником податків за цінами,

№ п/п	Різниці, що виникають при здійсненні фінансових операцій, що збільшують прибуток (зменшують збиток)	Примітки
	<p>неприбуткової організації, яка є об'єднанням страховиків, якщо участь страховика у такому об'єднанні є умовою проведення діяльності такого страховика;</p> <p>➤ нерезидентів (в тому числі нерезидентів – пов'язаних осіб), що зареєстровані у державах (на територіях), у яких ставки податку на прибуток (корпоративний податок) на 5 і більше відсоткових; у державах з якими Україною не укладені міжнародні договори з положеннями про обмін інформацією; у державах, компетентні органи яких не забезпечують своєчасний та повний обмін податковою та фінансовою інформацією на запити центрального органу виконавчої влади</p>	<p>визначеними за принципом «витагнутої руки», але без подання звіту</p>
6	<p>на суму витрат по нарахуванню роялті на користь нерезидента (у тому числі нерезидента, який зареєстрований у державах (на територіях), у яких ставки податку на прибуток (корпоративний податок) на 5 і більше відсоткових; у державах з якими Україною не укладені міжнародні договори з положеннями про обмін інформацією; у державах, компетентні органи яких не забезпечують своєчасний та повний обмін податковою та фінансовою інформацією на запити центрального органу виконавчої влади)(крім контрольованих операцій), що перевищує суму доходів від роялті, збільшену на 4 % чистого доходу від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) за даними фінансової звітності за рік, що передує звітному (крім суб'єктів господарювання, які здійснюють діяльність у сфері телебачення і радіомовлення відповідно до Закону України «Про телебачення і радіомовлення»), а для банків – в обсязі, що перевищує 4 % доходу від операційної діяльності (за вирахуванням податку на додану вартість) за рік, що передує звітному</p>	<p>Вимоги цього підпункту можуть не застосовуватися платником податку, якщо:</p> <p>➤ операція є контрольованою та платник податку на прибуток коригує фінансовий результат на розмір різниці між вартістю придбання та вартістю, визначеною з рівня ціни, визначеної за принципом «витагнутої руки»;</p> <p>➤ або операція не є контрольованою та сума таких витрат підтверджується платником податків за цінами, визначеними за принципом «витагнутої руки», але без подання звіту</p>
7	<p>на суму витрат по нарахуванню роялті у повному обсязі, якщо роялті нараховані на користь:</p> <p>➤ нерезидента, який не є бенефіціарним (фактичним) отримувачем (власником) роялті, за виключенням випадків, коли бенефіціар (фактичний власник) надав право отримувати роялті іншим особам;</p> <p>➤ нерезидента щодо об'єктів, права інтелектуальної власності щодо яких вперше виникли у резидента України;</p> <p>➤ нерезидента, який не підлягає оподаткуванню у відношенні роялті в державі, резидентом якої він є;</p> <p>➤ особи, яка сплачує податок у складі інших податків, крім фізичних осіб;</p> <p>➤ юридичної особи, яка звільнена від сплати податку на прибуток або сплачує податок за ставкою, іншою, ніж загальна</p>	

№ п/п	Різниці, що виникають при здійсненні фінансових операцій, що збільшують прибуток (зменшують збиток)	Примітки
8	на суму відсотків та дооцінки, врахованих у фінансовому результаті до оподаткування у поточному податковому (звітному) періоді на інструменти власного капіталу, перекласифіковані у фінансові зобов'язання відповідно до НП(С)БО або МСФЗ	
9	на суму коштів або вартості товарів, виконаних робіт, наданих послуг, безоплатно перерахованих (переданих) протягом звітного (податкового) року неприбутковим організаціям, внесеними до Реєстру неприбуткових установ та організацій) на дату перерахування коштів, передачі товарів, робіт, послугу розмірі, що перевищує 4 % оподатковуваного прибутку попереднього звітного року	Крім неприбуткових організацій, які є об'єднанням страховиків, якщо участь страховика у такому об'єднанні є умовою проведення діяльності такого страховика
10	На суму перерахованої безповоротної фінансової допомоги (безплатно наданих товарів, робіт, послуг) особам, що не є платниками податку на прибуток (крім фізичних осіб), та платникам податку, які оподатковуються податком на прибуток за ставкою 0 %	Крім безповоротної фінансової допомог (безплатно наданих товарів, робіт, послуг) перерахованої неприбутковим організаціям, внесеним до Реєстру неприбуткових установ та організацій та неприбуткових організацій, які є об'єднанням страховиків, якщо участь страховика у такому об'єднанні є умовою проведення діяльності такого страховика
11	На суму витрат від визначених штрафів, пені, неустойки, нарахованих відповідно до цивільного законодавства та цивільно-правових договорів на користь осіб, що не є платниками податку на прибуток (крім фізичних осіб) та на користь платників податку, які оподатковуються податком на прибуток за ставкою 0 %	
12	На суму доходу, отриманого як оплата за товари (роботи, послуги), відвантажені (надані) під час перебування на спрощеній системі оподаткування	

Джерело: [5]

Треба зазначити, що форма податкової декларації з податку на прибуток підприємств, затверджена Наказом Міністерства фінансів України «Про затвердження форми Податкової декларації з податку на прибуток підприємств» від 20 жовтня 2015 р. № 897, яка включає дев'ять додатків. Вона призначена для всіх категорій платників податку на прибуток, як звичайних підприємств, так і «специфічних», наприклад: страховиків, банків, букмекерів, «лотерейщиків», «азартників».

Таблиця 2 - Різниці, що виникають при здійсненні фінансових операцій, зменшують прибуток (збільшують збитки)

№ п/п	Різниці, що виникають при здійсненні фінансових операцій, що зменшують прибуток (збільшують збиток)	Примітки
1	на суму процентів , які перевищують суму обмеження, визначеного п. 140.2 ПКУ, які збільшили фінансовий результат до оподаткування, зменшують фінансовий результат до оподаткування майбутніх звітних податкових періодів у сумі, зменшеній щорічно на 5 % до повного її погашення з урахуванням обмежень, встановлених п. 140.2 ПКУ	Це коригування стосується платника податку, у якого сума боргових зобов'язань, визначених в п. 140.1 ПКУ, що виникли за операціями з пов'язаними особами – нерезидентами, перевищує суму власного капіталу більш ніж в 3,5 рази (для фінансових установ та компаній, що займаються виключно лізинговою діяльністю, більш ніж в 10 разів)
2	на суму нарахованих доходів від участі в капіталі інших платників податку на прибуток підприємств, платників єдиного податку четвертої групи та на суму нарахованих доходів у вигляді дивідендів, що підлягають виплаті на його користь від інших платників податків (крім інститутів спільного інвестування та платників, яких звільняється від оподаткування, у розмірі прибутку, звільненого від оподаткування) та платників єдиного податку	
3	на суму від ємного значення об'єкта оподаткування минулих податкових (звітних) років	
4	на суму уцінки, врахованої у фінансовому результаті до оподаткування у поточному податковому (звітному) періоді на інструменти власного капіталу, перекласифіковані у фінансові зобов'язання відповідно до НП(С)БО або МСФЗ	

Джерело: [5]

Податковим (звітним) періодом податку на прибуток є квартал, півріччя, три квартали і рік. Річний податковий (звітний) період встановлено тільки для таких платників податку на прибуток:

- які зареєстровані протягом звітного (податкового) періоду;
- виробників сільськогосподарської продукції;
- річний дохід від будь-якої діяльності (за вирахуванням непрямих податків) за попередній річний звітний (податковий) період не перевищує 20 мільйонів гривень.

Тобто, якщо річний дохід платник податку на прибуток більше 20 мільйонів грн., то такий платник податку на прибуток звітує і сплачує податок на прибуток квартал, півріччя, три квартали, рік. Якщо у платника податку на прибуток дохід менше 20 мільйонів грн., то він подає податкову декларацію з податку на прибуток тільки річну.

Діюча податкова декларація налічує 39 показників заповнення, наприклад показник «Дохід від будь-якої діяльності (за вирахуванням

непрямих податків), визначений за правилами бухгалтерського обліку» має тільки інформаційне призначення, показники за видами діяльності та операціями значно розшифровані. На мій погляд будь-яка розшифровка показників податкової декларації з податку на прибуток повинна бути розкрита у додатках до декларації, а саму форму податкової декларації з податку на прибуток необхідно спростити з урахуванням принципів діючого механізму розрахунку податку на прибуток. Запропоновано фрагмент форми податкової декларації з податку на прибуток, що представлено у таблиці 3.

Таблиця 3 – Запропонований фрагмент податкової декларації з податку на прибуток

Показники	Код рядків
Фінансовий результат до оподаткування (прибуток, збиток), визначений у фінансовій звітності відповідно до національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку або міжнародних стандартів фінансової звітності (+, -)	01
Сума від'ємного значення об'єкта оподаткування минулих податкових (звітних) років (-)	02
Коригування на різниці (+, -)	03
Різниці, які виникають при нарахуванні амортизації необоротних активів (+, -)	03.1
Різниці, що виникають при формуванні резервів (забезпечень) (+, -)	03.2
Різниці, що виникають при здійсненні фінансових операцій (+, -)	03.3
Об'єкт оподаткування податок на прибуток (рядок 01 – рядок 02 +, - рядок 03)	04
Прибуток, що звільняється від оподаткування	05
Податок на прибуток за загальною ставкою	06
Різниця, яка оподатковується податком на прибуток страховика	07
Різниця, що оподатковується за операціями з продажу або іншого відчуження цінних паперів, а також операцій з інвестиційною нерухомістю і біологічними активами, які оцінюються за справедливою вартістю	08
Оподаткування прибутку, отриманого платником податку в умовах дії годи про розподіл продукції	09
Дохід (прибуток) нерезидента, що підлягає оподаткуванню	10
Різниця, яка оподатковується податком на прибуток букмекерської діяльності, діяльності з випуску та проведення лотерей, азартних ігор (у тому числі казино)	11
Податок на прибуток за особливими видами діяльності та операцій	12
Зменшення податку на прибуток	13
Податок на прибуток за звітний (податковий період)	14
.....	

Джерело: власна розробка автора

Запропонована форма податкової декларації з податку на прибуток враховує основні принципи визначення об'єкта оподаткування податком на прибуток відповідно до вимог Податкового кодексу України.

Висновки. Отже, за результатами податкової реформи щодо податку на прибуток необхідно зазначити, що для платників податку на прибуток, у яких річний дохід платник податку на прибуток не більше 20 мільйонів грн., об'єкт оподаткування повністю відповідає даним бухгалтерського обліку, а для платників податків, у яких річний дохід платник податку на

прибуток більше 20 мільйонів, об'єкт оподаткування визначається за даними бухгалтерського обліку шляхом коригування фінансового результату на різниці. В результаті проведеного дослідження: відокремлено основні історичні етапи оподаткування податком на прибуток в Україні, узагальнено механізм розрахунку об'єкта оподаткування податком на прибуток, визначено різниці, що коригують фінансовий результат до оподаткування податком на прибуток, запропоновано фрагмент податкової декларації з податку на прибуток, який враховує основні положення діючого законодавства. В подальших дослідженнях пропонується зосередити увагу на розробці додатків до податкової декларації з податку на прибуток, які дозволили удосконалити порядок податкової звітності розрахунків з податку на прибуток.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Василик О. Д. Податкова система України: Навчальний посібник /О.Д. Василик/ – К.: ВАТ «Поліграфкнига».- 2004, – 476 с.
2. Волинець Т.В. Правова характеристика податку на прибуток підприємств за чинним Податковим кодексом України // Т.В. Волинець / [Електронний ресурс]. – Режим доступу : irbis-nbuv.gov.ua/.../cgiirbis_64.exe?...PDF/...pdf.
3. Ловінська Л. Г. Концептуальні підходи до визначення об'єкта оподаткування податком на прибуток / Л. Г. Ловінська // Фінанси України. – 2013. – № 3. – С. 27–38.
4. Наказ Міністерства фінансів України «Про затвердження форми Податкової декларації з податку на прибуток підприємств» № 897 від 20 жовтня 2015 р. (із змінами та доповненнями) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/RE27860.html.
5. Податковий кодекс України № 2755-VI від 02 грудня 2010 р. (із змінами та доповненнями) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.
6. Поддєрьогін А.М. – Фінанси підприємств: Підручник: 3-тє вид./ А.М. Поддєрьогін / перероб. та доп. К.: КНЕУ, 2000. – 460 с.
7. Тредіт В.Є. Податковий облік податку на прибуток підприємств за новими правилами / В.Є. Тредіт // Агросвіт. - 2015. - № 8. - С. 41-45. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/agrosvit_2015_8_9.
8. Шустваль Т. Податок на прибуток підприємств: як працювати по новому / Т. Шустваль // Все про бухгалтерський облік. – 2015. – № 4. – С. 52 – 58.
9. Чалий І. Бухоблік податку на прибуток / І. Чалий // Все про бухгалтерський облік. – 2015. – № 11. – С. 11–16.